

07/09-01/10/2026

CENTAR KULTURE DUBRAVA

Galerija Vladimir Filakovac, Dubrava 51 a, Zagreb

Mijene
Josipa Štefaneč
& Ivana Vulić

Josipa Štefanec, *Ljuštura 5*, 2020., tekstil, oca. 150 x 150 x 180 cm

Mijene skrivenog i otkrivenog

Izložba Ivane Vulić i Josipe Štefanec
Galerija Filakovac, Dubrava, Zagreb, rujan 2026.

Nevenka Šarčević

Zašto Josipa Štefanec i Ivana Vulić već godinama izlažu zajedno? Promatrajući njihove radove, može izgledati da upravo interpretacija razlika upućuje na odlike njihova izražavanja. Time se pak otkrivaju neke suptilne poveznice. Međutim, kao što za međuodnose ni na nizu dosadašnjih nastupa ovih umjetnica iste generacije koje zajedno izlažu još od 2010. godine, nisu bile presudne niti ikonografske podudarnosti niti isti medij ili jednak umjetnički pristup i program, i ovdje treba najprije ostaviti prostor za pojedinačno promatranje.

Od prvih izložbenih pojava mekih skulpturalnih objekata iz ciklusa *Ljuštura* u Galeriji Karas Josipe Štefanec, 2020., pa onda izlaganih na *14. trijenalu kiparstva* 2022., ili na portugalskom *Bijenalu suvremene tekstilne umjetnosti – Contextile*, 2024. godine, i kasnije opet samostalno, može se pratiti slijed nastanka i razvijanja formi. Pored toga i kako svojom neobičnošću i sugestivnošću jednostavno ne dopuštaju ignoranciju, ustvari da susreti motiviraju nastajanje stvarnih i metaforičkih poveznica. Asocijacije se kreću od zaštitnih odijela u kakvoj nuklearnoj katastrofi, do napuhanih drevnih venera ili pak avangardnih kostima. Isto tako i nadnaravnih pojava ili materijaliziranih utvara. Međutim, način na koji Josipa Štefanec spaja slojeve tkanine, tj. kako koristi tekstilni materijal i stvara podatne volumene koji katkad čine stabilne armature, a čija mekoća uvjetuje nepredvidivost, zapravo otvara prostor i za sagledavanje značenjskog sloja četvrte dimenzije njezine skulpture, koju polu/zatvara da je ne vidimo. Ona izvrće i stranu tkanine koja je obično iznutra i okreće je na vanjštinu, i tako ono što je od tkanine obično unutra i skriveno, biva otkriveno. Riječ je, dakle, o ciklusu koji kiparicu intrigira već neko vrijeme i koji oblikuje u varijacijama.

Inače, u dosadašnjem je radu Josipa Štefanec koristila razne materijale kako bi eksperimentirala s njima, a moglo se uočiti i da njezine konačne forme sadrže u sebi snažan fokus na tekstilni materijal kao takav, u kontekstu potrošačke kulture u kojoj nalazi kreativne poticaje, kao i dehumanizacije koju ta kultura također odražava. *Ljuštore* su ustvari i figurativno aluzivni omotači unutar nekog distopijskog ugođaja, one su kao oklopi ispražnjenih unutrašnjosti, prazni od organskog i organizma, premda „takav objekt progovara o tijelu u nastajanju“, kako je već uočila Lea Vene.¹ Koristila je dosad Josipa Štefanec u svojem radu i plastiku, traku s čičkom, *ready made* predmete, a u okviru toga ispitivala je mogućnosti oplemenjivanja tekstilnog materijala, u likovnom, dizajnerskom, scenografskom i modnom kontekstu. Primjenjivala ga je za prostorne instalacije iz ciklusa *Čičkovina* kojim se kroz izokretanje prezentacije slike bavila mogućnostima percipiranja pojma slike, pogotovo kada je postavlja u prostorno-instalacijski, a u svakom izložbenom nastupu na drugi način (kao u Galeriji Matica hrvatska 2015., i u Salonu Galić u Splitu 2016. godine). Upotrebljavala je tekstil „kompresiran“ u kubusu (*Kocka*), na objektima poput *Hibrida* ili *Hvatači vjetra* predstavljajući ga na vjetru u Kugelsbergu u Hessenu, jednom u nizu brojnih međunarodnih nastupa ove umjetnice. Također i na druge načine koji svakako potvrđuju da drži jednako do forme kao i do teksture materijala od koje je ona sastavljena. Njezin je pristup iznjedrio da je forme otvorio tumačenju, kao kad pisac ne bazira roman samo na naraciji, doslovnom tekstu, nego na onom što je u podtekstu, koje stvara vezu vidljivog, imaginacije i podsvjesnog.

Ljuštore, njih pet, koje ovom prilikom izlaže, sve su ručno oblikovane u tehnici *bias-cut*, inače karakterističnoj za izradu slamnatih šešira. Izvela ih je od jednog materijala, od kepera, traperi kao i od umjetne kože i skaja, a što također potiče misao o elementu ovojnice ili kože koja je najveći organ ljudskog tijela (zauzima 1,5 do 2 m²) i može imati funkciju zaštite organizma, osjeta dodira ili pak reprezentacije. Pogotovo danas kada živimo u *Doba kože* kako ga to tumači u glasovitom eseju Dubravka Ugrešić: „Razapinjemo vlastitu kožu, spremno pokazujemo unutrašnje organe, svatko je izložak u izlogu svoje mesnice”.² I ovi objekti tako, ne samo da motiviraju razmišljanje o ulozi zaštićene ovojnice, otpora prema nestabilnom, nego i o metafizičkoj opreci između prisutnosti i odsutnosti, skrivenog i otkrivenog. Premda je u aktualnim trendovima tekstil često medij kojim se upućuje na žensko iskustvo i perspektivu, u ovom slučaju kiparica ne daje takve interpretativne modele iščitavanja.

¹ Josipa Štefanec, *Ljuštore – meke skulpture, tapiserije i tepih*, Lea Vene (predgovor), Regalerija, Zabok, 17. 6. 2025.

² Ugrešić, Dubravka, *Doba kože*, Zaprešić: Fraktura, 2019.

Njezin fokus na materijalu i formi kiparske objekte ne zatvara jednosmjernim tumačenjem, što jest, kako je već istaknuto, imanentno njezinu pristupu.

Ako bi se *Ljuštore* percipirale kao zaštitni oklop i potreba za zaklonom, pa čak i od onoga što čovjeka može razotkriti u ranjivosti, u svojevrсноj je alegorijskoj opreci otkrivanje stvari i predmeta svijeta u njegovoj slojevitosti i sadržajnosti. Mini-jaturni akvareli Ivane Vulić čak su u vizualnoj opreci širokim rasponom boja i tonova. Pored toga, imaju otvoren identitet u nastajanju, kada se doimaju da su bez konačnog oblika i protočne. Uostalom, riječ je o formama koje se u postupku nanošenja boje akvarelnom tehnikom još definiraju, prodiru u pore papira da u slikaričinoj intervenciji i sušenju postanu oblici, a katkad u granuliranju dobivaju zrnaste teksture. Dakle, unatoč spontanosti procesa, dok Ivana Vulić intervenira u mrlje akvarelnih boja koje se razlijevaju po površini, da na preko stotinu i trideset akvarelnih minijatura koje ovdje izlaže, izvede jedan te isti postupak, u traženju „reda“ na slici to znači radnu disciplinu, ali ne baš predvidivost rezultata.³ Minijaturne akvarele koje ovom prilikom Ivana Vulić izlaže, naziva, *Les amuse-bouches* što je u doslovnom prijevodu i metaforički rečeno, predjelo. Naziv je iniciran doživljajem mjesta na kojem ih je idejno razvijala, tijekom boravka na umjetničkoj rezidenciji u Parizu 2023. godine, iako ih je započela ranije i nastavila kasnije na rezidencijama u Leipzigu, a radila je na njima i u Zagrebu. Ona će rado kazati da je nalazila inspiraciju i u *haiku* poeziji.

Znakovito, neki od akvarela kojima je najizraženije istaknuta kružna forma podsjećaju na pejzaže, neki na krug planete, donekle će neki podsjetiti i na boje jeseni kada opadanje lišća sa stabala prati dozrele jesenske plodove kestena, oraha, mušmula, šipka ili grozda. Neka od živopisnijih podsjećanja na djetinjstvo jesu na trenutke otkrivanja stvari, predmeta i pojava. Kad se djeca pitaju, zašto je nešto sastavljeno tako kako jest, pa im je tako milo voćne plodove rastvarati dok su nedozreli i nejestivi. Otvaranjem plodova oni se otkrivaju u svoj svojoj šarolikoj pojavnosti, pokazuju organske strukture prirode. Ivana Vulić u ciklusu akvarela ustvari slika oblike nalik plodovima biljaka i voćki, zapravo organske motive nalik na stanice, koji nastaju iz obične mrlje boje, što upućuje na mogućnosti kreativne preobrazbe tonskih gradiranja i preklapanja više boja. Riječ je o mijenama ili o preobrazbama koje su svojstvene u prirodnim razvojnim procesima, poput gusjenice u kukuljicu i onda u leptir, ili maslačika iz zatvorene glavice u žuti cvijet i onda u pahuljastu kuglu. Ovdje je još zamjetno

³ Istodobno s ovom izložbom, u Galeriji Tekstilno-tehnološkog fakulteta na samostalnoj izložbi Ivane Vulić može se vidjeti kako je od tih akvarelnih prikaza izradila tekstilne otiske na raznim materijalima (pamuk, platno, saten), na kojima donosi međuigre i ritmove susreta i preklapanja u umnažanju opisanih formi. Izložba je otvorena od 1. do 15. rujna.

da pritom, u postupku nastale greške ne narušavaju ravnotežu, nego kroz slikaričin pristup kontroliranja, donose dinamiku koja ukazuje koliko na krhkost, toliko i na raspone boje kao i red, a napose na iracionalno i podsvjesno.

Neke od najsugestivnijih organskih formi, plodova i cvijeća u recentnijoj povijesti slikarstva u Hrvatskoj ostvarila je Vera Fischer koja je u ovoj istoj galeriji, tada Galeriji Dubrava, a danas Galeriji Filakovac, više puta imala izložbene nastupe, s tim da se izdvajaju onaj 1973. upravo na temu *Cvijeće i necvijeće* i onaj koji je retrospektivno pokazao trideset godina njezina rada, 1982. godine. Potonjom je prilikom u umjetničkoj izjavi Vera Fischer istaknula: „Ne tražim ja nađeno namjerno, naprosto nađeno nađe mene, ja ne znam da je već nađeno, radujem se djetinjasto, i skoro uvijek na nekom mjestu na našoj zemaljskoj lopti, netko trza na istoj valnoj dužini i nađe što i ja, ili je našao davno i odavno ili nedavno. Već je rekao *Propovjednik*: Što je bilo opet će biti, i što se činilo, opet će se činiti, i nema ništa novo pod suncem.”⁴ S tim u vezi, znakovito, upravo se u težnji za susretom s novim i eksperimentom kod Ivane Vulić iznjedrilo više okušavanja u figurativnom i u apstraktnom i u različitim medijima koja aktiviraju podsvjesno. Na to je u njezinu pristupu ukazala ranije i Neva Lukić, „još na izložbi *Psihopomp* u Galeriji K. Stankovića, održanoj 2010. godine u Zagrebu, kroz apstraktne prikaze krajolika unutar kojih su tu i tamo zasjali određeni simboli, autorica se bavila odnosom svjesnog i nesvjesnog, a toj se temi vraća i radovima izloženima na izložbi *Dark Black*”.⁵ Tu je u Galeriji Galić u Splitu, 2016. godine, Ivana Vulić izložila više radova k tomu u različitim medijima, uz slike iz ciklusa *Mjesec i Mrtve* i objekt ručno pletene haljine od kazetofonskih vrpce, i što treba istaknuti, da je izlagala s Josipom Štefanec. Slijedom toga, reklo bi se da iako mijenja medije i motive, prožimanje svjesnog i skrivenih ili potisnutih slojeva psihe i ovdje je kao ranije u radu itekako razvidno.

Naposlijetku, jasno je da radove ovih autorica ne povezuje striktan idejno zakruženi koncept niti pristup radu. Očite su i različite promjene interesa za likovno i predstavljачko, za više medija, donekle i za okušavanja u mogućnostima prezentiranja. Ovdje se njihovi radovi susreću u otvorenosti interpretaciji i rasponima preobrazbi organskog koji potiču na razmišljanje o mijenama skrivenog i otkrivenog. Proizlazi također da razlike u izražavanju ne oduzimaju, nego približavaju identitet djela i dopunjuju njegovo tumačenje.

⁴ Vera Fischer – 6. samostalna izložba na temu *cvijeće i necvijeće* (katalog izložbe) Josip Škunca (predgovor), 12. 1. – 25. 1. 1973., Galerija Dubrava, Zagreb, 1973.; Vera Fischer – Trideset godina u traženju nađenog i drugim igrama (katalog izložbe) 10. – 24. 3. 1982., Galerija Dubrava, Zagreb, 1982.

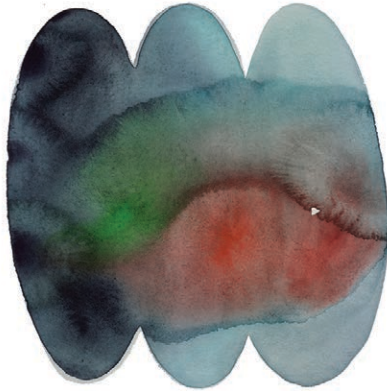
⁵ Ivana Vulić, Josipa Štefanec, *Dark Black*, Neva Lukić (predgovor), Salon Galić, Split (katalog izložbe), 2016.

Josipa Štefanec, *Ljuštura 8 (detalji)*, 2026., tekstil

Ivana Vulić, *Les amuse-bouches*, 2022.-2026., akvareli na papiru, 25 x 25 cm svaki

IVANA VULIĆ rođena je 1978. u Zagrebu. Nakon završenog Studija produkt dizajna pri Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu, diplomirala je slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 2010. Ostvarila je 8 godina samostalnog rada kao scenograf i asistent scenografije na području hrvatske filmske umjetnosti, a danas radi kao samostalna umjetnica i grafička dizajnerica.

www.ivanavulic.blogspot.com

Popis izloženih radova:

Les amuse-bouches

2022.-2026., 135 akvarela na papiru, 25 x 25 cm svaki

JOSIPA ŠTEFANEC rođena je 1978. U Düsseldorfu, u Njemačkoj. Diplomirala je modni dizajn na Tekstilno-tehnološkom fakultetu 2006. godine, te Kiparstvo na Nastavničkom odsjeku Akademije likovnih umjetnosti 2008. godine.

Radi kao izvanredna profesorica na Tekstilno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

www.josipastefanec.eu

Popis izloženih radova:

Ljuštura_5, Ljuštura_6, Ljuštura_7, Ljuštura_8, Ljuštura_9

2020.-2026., tekstilni materijal, dimenzije promijenjive, visina cca. 180 - 300 cm

Projekt se sastoji od pet samostalnih objekata koji se mogu izlagati samostalno ili grupno. U svom radu Josipa Štefanec aktivno koristi medij tekstilnog materijala djelujući u smjeru njegove afirmacije u suvremenoj umjetničkoj praksi.

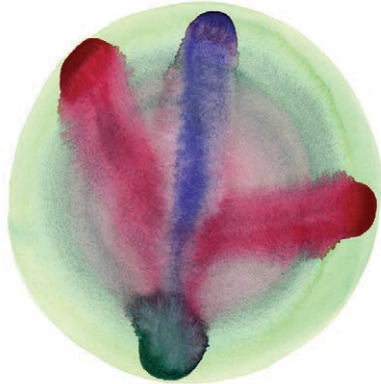
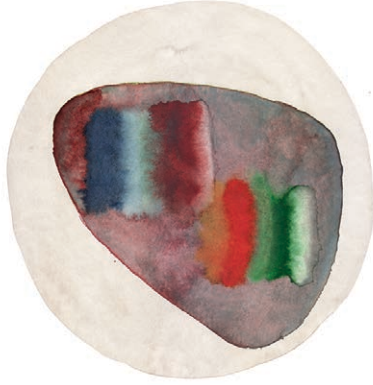
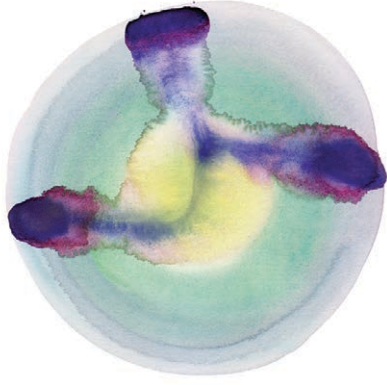
Produkcija radova je realizirana u sklopu istraživačkog projekta Interdisciplinarne metodološke i umjetničke perspektive u suvremenim istraživanjima dizajna teksta i tekstilne umjetnosti (IMPUP-TEX), voditeljice izv. prof. art. Josipe Štefanec (Sveučilište u Zagrebu Tekstilno-tehnološki fakultet).

**Financira
Europska unija**
NextGenerationEU

Financira Europska unija - NextGenerationEU

Ivana Vulić, *Les amuse-bouches*, 2022.-2026., akvareli na papiru, 25 x 25 cm svaki

Josipa Štefanec, *Ljustrica* 7, 2025., tekstil, oca. 150 x 80 x 300 cm

Nakladnik: Centar kulture Dubrava, Zagreb, Cerska 1 / **Za nakladnika:** Sandra Banić Naumovski / **Galerija Vladimir Filakovac:** Zagreb, Dubrava 51 a, tel. 2050-063, e-pošta: galerija@ck-dubrava.hr, internetska adresa: www.ck-dubrava.hr / **Savjet Galerije:** Milan Bešlić, Peruško Bogdanić, Marijana Paula Ferenčić, Nevenka Šarčević, Svebor Vidmar / **Urednik kataloga:** Svebor Vidmar / **Predgovor:** Nevenka Šarčević / **Likovni postav izložbe:** Josipa Štefanec i Ivana Vulić / **Grafičko oblikovanje:** Ivana Vulić / **Lektura:** Ana Milovan / **Tisak:** Euroval d.o.o., Zagreb / **Naklada:** 200 primjeraka

Izložba je potpomognuta sredstvima Gradskog ureda za kulturu i civilno društvo Grada Zagreba i Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske.

Copyright © 2026. Centar kulture Dubrava

